

Kitlesel Olaylarda Ne Durumdayız ?

Dr. Turhan SOFUOĞLU
İzmir Sağlık Müdür Yardımcısı
Acil Ambulans Hekimleri Derneği Başkanı
112 ve UMKE Ege Bölge Koordinatörü
turhans112@yahoo.com

Kitlesel Olayların İki Türü

- Kitlesel Yaralanma ve Ölümler
- Kitle Etkisi
- Çeşitli afetlerin sonucu meydana gelirler:

- Deprem
- Sel
- Kasırga
- Yangın
- Bulaşıcı Hastalık
- Terörist Saldırı

Kitlesel Yaralanma Olayları

- Afet etkisiyle mevcut kurumsal ve tıbbi kaynakların ya da yönetim sistemlerinin, afetten etkilenen nüfusun tıbbi ihtiyaçlarına yanıt vermede yetersiz kaldığı, tıbbi bakım kapasitesinin üstündeki olaylar.

Kitle Etkisi Olayları

- Olay öncelikle kurumların günlük hizmet yeteneklerinin sürdürülmesini etkiler.
(kitleseel yaralanma olaylarının aksine)
- Sağlık Hizmetleri'nin olağan Tıbbi Bakım Kapasite ve Yetenekleri olumsuz şekilde etkilenebilir.

Esneklik

- Birey veya kurumun değişiklik veya felaketten süratle kendini toparlayabilme yeteneğidir. Genellikle iyileşmek, iyiye gitmek, şoku atlatmak olarak da tanımlanabilir.
- Esneklik, Süreklilik Planlaması ve Operasyon Sürekliliği'nin odak noktasıdır. Kurum içi çabalar, temel iş ve hizmetleri sürdürebilme yeteneğini sağlamaya yöneliktir.

Tıbbi Kapasite ve Yetenek Artışı

- Normal tıbbi altyapı sınırlarını aşan hizmet sağlama durumlarında, olaydan etkilenmiş topluma yeterli tıbbi değerlendirme ve bakım verme yeteneğidir.

* EMPPS / ICRM / GWU

Tıbbi Kapasite ve Yetenek Artışı

- **Tıbbi Kapasite Artışı :**
Önemli derecede artmış sayıda hastayı değerlendirme ve tıbbi bakım verme yeteneği.
- **Tıbbi Yetenek Artışı :**
Ender görülen veya ileri düzeyde uzmanlık isteyen vakalara tıbbi değerlendirme ve bakım sağlama yeteneği.

Yaralanma Nedenleri

1. Trafik kazaları
2. Kişiler arası şiddet/ Terörizm
3. Kendine zarar verme
4. Suda boğulmalar
5. Yanık ve yangınlar
6. Afetler
7. Savaşlar

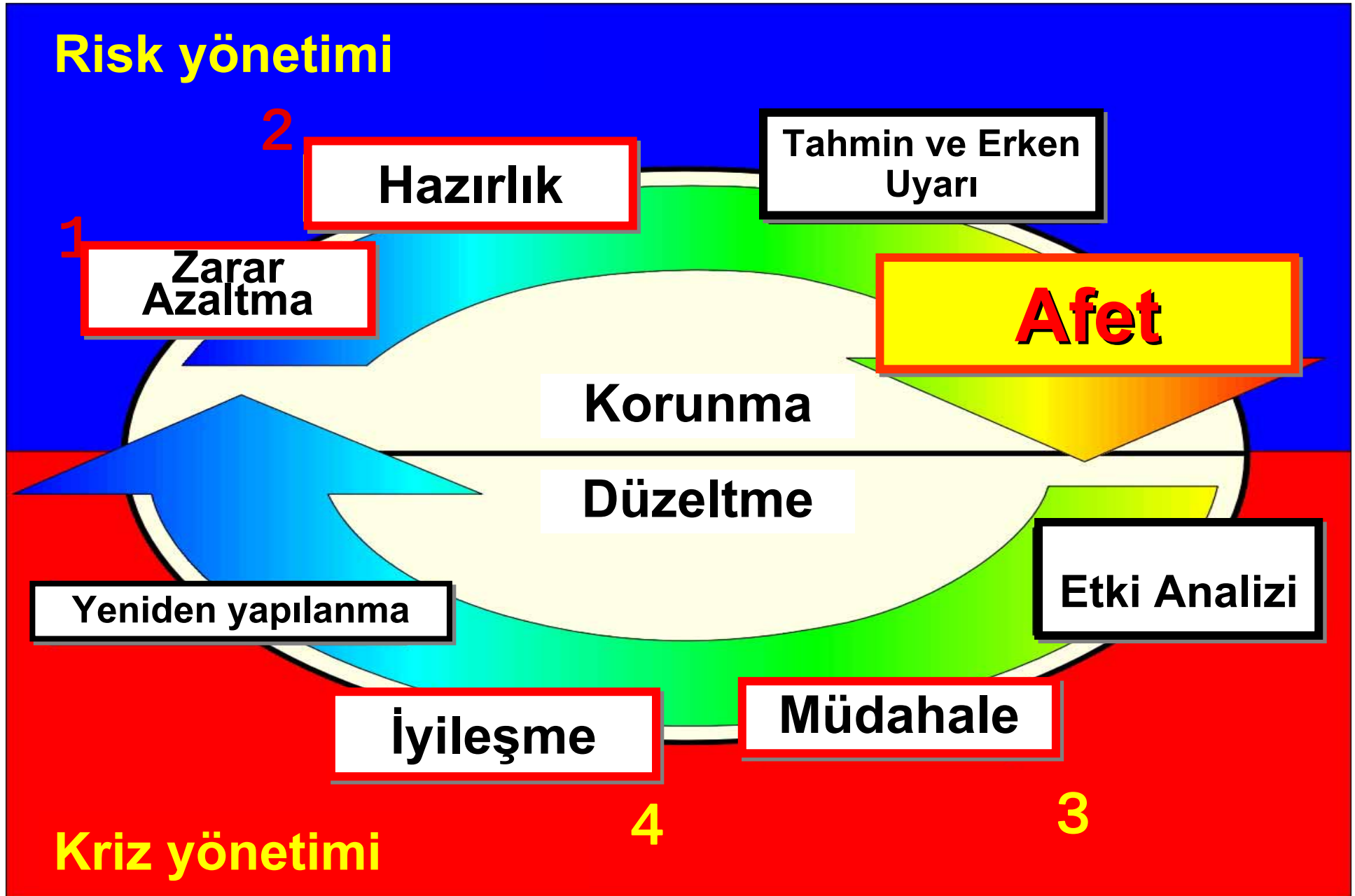
Dünya genelinde major sağlık sorunu: YARALANMALAR

- Her yıl 5 milyon kişi yaralanmalar nedeni ile ölüyor.
- Mortalite hızı 100.000 de 83.7
- Trafik kazalarına bağlı yaralanmalar önde

2020 yılı için öngörü

- Trafik kazaları
- Kişiler arası şiddet / Terorizm
- Savaşlar
- Kendine yönelik şiddete bağlı yaralanmalar artacak

MODERN AFET YÖNETİM SİSTEMİ

RİSK YÖNETİMİ

- Sorumluların belirlenmesi
- Acil durum planlarının hazırlanması
- Risklerin tespiti ve önleyici faaliyetler
- Yapısal zararların azaltılması
- Yapısal olmayan zararların azaltılması
- Erken Uyarı Sistemleri
- Eğitim ve Tatbikatlar

KRİZ YÖNETİMİ

Bir olayı yönetebilmek için üç düzeyde hazırlık, planlanma ve müdahale yapılması gerekmektedir. Bunlar dıştan içe doğru halkalar veya üstten alta doğru seviyeler ile gösterilebilir.

- **STRATEJİK(Altın)**
- **TAKTİKSEL (Gümüş)**
- **OPERASYONEL (Bronz)**

KRİZ YÖNETİMİ

OPERASYONEL (Bronz): Bu düzeyde arama ve kurtarma, emniyet ve sağlık ekipleri bulunur ve bu ekiplerce her türlü uygulamalar yapılır. Bu halkanın içinde kişisel güvenlik önlemleri üst düzeyde olmalı ve izinsiz girilmemelidir.

TAKTİKSEL (Gümüş): Bu düzeyde önceliklerin uygulanması, olay yeri ile ilgili ve olay yerinin koordinasyonu ile ilgili kararlar alınır. Olay yeri açısından, olay yeri yönetim merkezi (kriz masası), triaj ve tedavi alanları, ceset bekletme alanı, lojistik alan, ambulans toplanma ve sevk alanları burada yer alır.

STRATEJİK (Altın): Bu düzeyde genel strateji, hedefler, öncelikler, destek ile ilgili kararlar alınır. Olay yeri açısından geçici morg, medya bilgilendirme, rehabilitasyon ve hastaneler ile Sağlık Müdürlüğü ve 112 Ambulans servisi komuta kontrol merkezi bu düzeydedir. Hayatta kalanlar ve tahliye edilenlerde bu düzeyde değerlendirilir.

AFETLERDE SAĞLIK YÖNETİMİ

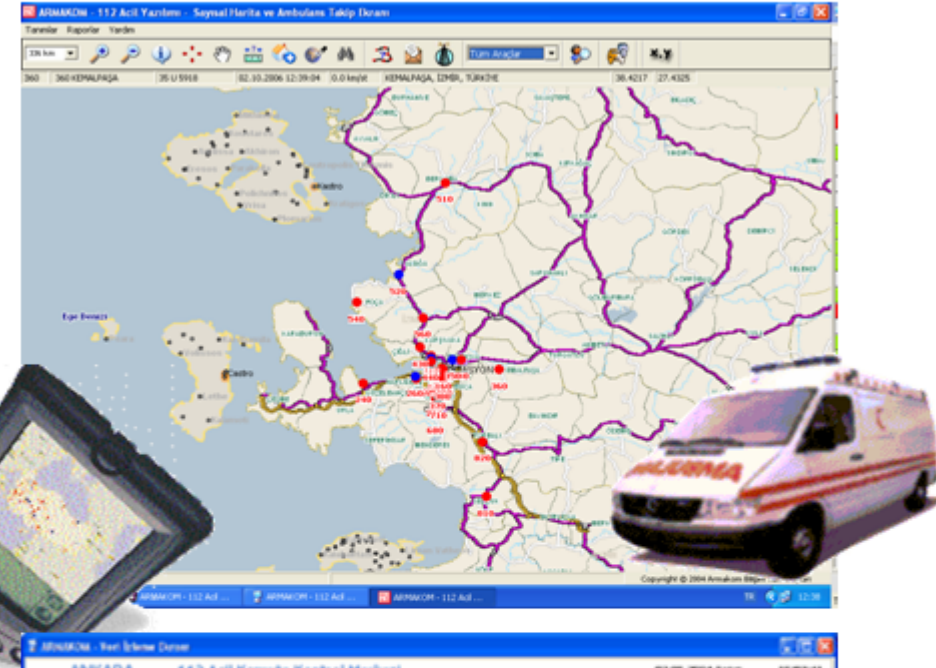

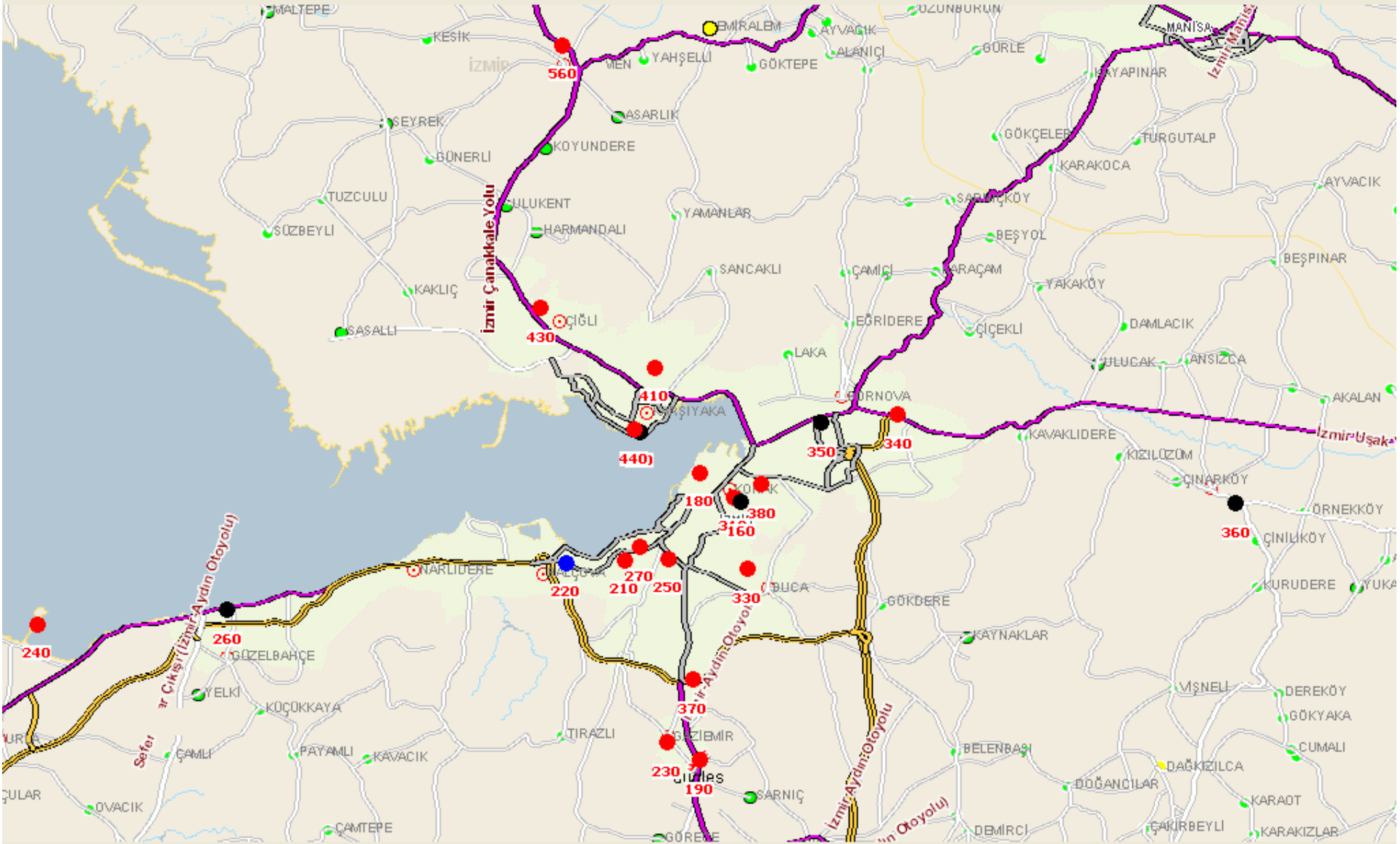
UMKE EKİBİ

- Gönüllü, eğitimli sağlık personeli
- Her tim 5 kişiden oluşuyor
- Kişisel ve Ekip malzemeleri var
- Arama Kurtarma Ekipleri ve 112 ambulans ekipleri ile işbirliği içinde
- Ulusal ve Uluslararası afetlerde görevli

İZMİR 112 KOMUTA KONTROL MERKEZİ

BEHÇET UZ ÇOCUK HASTANESİ

	Toplam Yatak	Toplam Kuvez	Toplam Ventil	Yatak		Kuvez		Ventil	
				Dolu	Boş	Dolu	Boş	Dolu	Boş
Yoğun Bakımlar									
Çocuk Cerrahisi	4	4	4	4	0	2	2	3	1
				%100 dolu		%50 dolu		%75 dolu	
İntaniye	2			2	0				
				%100 dolu					
Pedatri	8		7	6	2			7	0
				%75 dolu				%100 dolu	
Yenidoğan	6	21	10	6	0	19	2	10	0
				%100 dolu		%90 dolu		%100 dolu	
Servisler									
Çocuk Cerrahi	29			21	8				
				%72 dolu					
Çocuk Hastalıkları	145			90	55				
				%62 dolu					
Yeni Doğan	42	10	1	30	12	8	2	1	0
				%71 dolu		%80 dolu		%100 dolu	
Güncelleme Tarihi	28.09.2006 21:11								
Güncelleyen	İsmail Şahin								

BERGAMA DEVLET HASTANESİ

	Toplam Yatak	Toplam Kuvez	Toplam Ventil	Yatak		Kuvez		Ventil	
				Dolu	Boş	Dolu	Boş	Dolu	Boş
Güncelleme Tarihi									

OLAY YERİ YÖNETİCİSİ:

Olağan dışı durumun gerçekleştiği alanda ilk andan itibaren sağlık ekiplerinin yönetimini yapan, olay yeri ile ilgili bilgi ve gereksinimleri saptayan, sağlık dışındaki diğer ekiplerle ve 112 Komuta Kontrol Merkezi ile iletişimi sağlayan hekimdir.

- Olay yerindeki sağlık ekiplerinin lojistiği ve güvenliğinden sorumludur.
- Olayla ilgili kronolojik olarak kayıt tutulmasını sağlar.
- Olayın sonlandırılması kararını verir.

OLAĞANDIŞI DURUMLARDA 112 KOMUTA KONTROL MERKEZİ' NİN GÖREVLERİ

 Olay yerine ilk 112 ambulansı ulaşana dek OLAY

YÖNETİCİSİ 112 MERKEZ' dir. Daha sonra olay yöneticisi gelen ilk ambulanda görevli hekimdir.

 Görevi bir üst yönetici olay yerine ulaşana ya da olay sonuçlanana kadar sürer.

TRİAJ:

Kelime anlamı; seçme, ayıklama, öncelik belirlemedir. Tıbbi karar verme ve tercih etmek için yapılır. Triaaj sağlık personeli tarafından yapılmalıdır.

$$\text{PERSONEL} + \text{İMKAN} < \text{İHTİYAÇ}$$

TRİAJ ALANI:

Olay yerine en yakın güvenli bölgedir. Yaralıların triaj sorumlusu hekim tarafından hızlı bir şekilde aciliyetlerine göre seçildiği (ayıklandığı) ve kodlanarak triaj kartlarının takıldığı alandır. Olay tipine göre birden fazla triaj alanı oluşturulabilir. Her triaj alanının ayrı sorumlu hekimi vardır.

TRIAJ

- YEŞİL : HAFİF YARALI
- SARI : GECİKTİRİLEBİLİR YARALI
- KIRMIZI : AĞIR YARALI
- SİYAH : EX / ÖLMEK ÜZERE

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
İZMİR SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
TRIAJ KARTI

Tarih:

BİLİNÇ	N	ND	T 35 N ₂ 0112
SOLUNUM	N	ND	
DOLAŞIM	N	ND	

NOT:

Tr. Dr.:

1 2 3 4

Bu parça **[KİNCİ]** transport ekibinde kalacaktır.

KURUM:

EKİP NO:

T 35 N₂ 0112

Bu parça **[BİRİNCİ]** transport ekibinde kalacaktır.

KURUM:

EKİP NO:

T 35 N₂ 0112

Oksijen Lt/dak. :

ENTÜBASYON :

CPR :

TORAKS DRENAJİ :

SAĞ SOL :

KANAMA KONTROLÜ :

SABİTLEME :

DEKONTAMİNASYON :

SERUMLAR :

1 :

2 :

3 :

İLAÇLAR :

1 :

2 :

3 :

NOT:

DR.:

Hasta Adı Soyadı :

Sevk Edildiği Hastane :

Hasta Adı Soyadı :

Sevk Edildiği Hastane :

**OLAY
YERİ**

TRİAJ BÖLGESİ

TEDAVİ BÖLGESİ

**GEÇİCİ
MORG**

**OLAY YERİ
KOMUTA MERKEZİ**

**AMBULANS
TOPLANMA
BÖLGESİ**

**LOJİSTİK
BÖLGESİ**

**REHABİLİTASYON
BÖLGESİ**

- Stratejik
- Taktik
- Operasyonel

Basın Mensupları

GİRİŞ

Olay yeri Çalışma Sahaları

1

2

3

Triaj -Tedavi

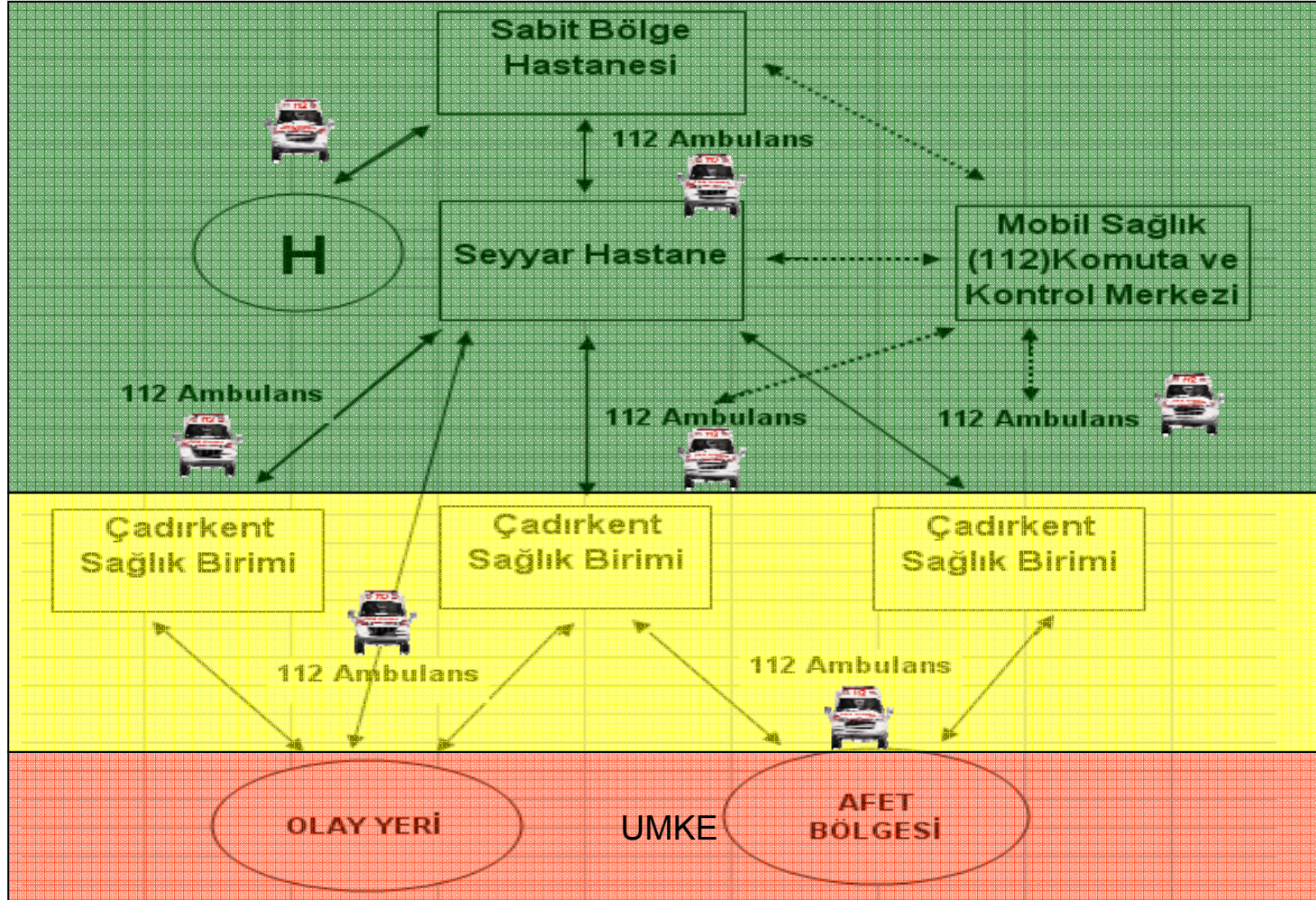
Helikopter
Alanı

Ambulans Yükleme

Ambulans Park yeri

ÇIKIŞ

DEPREMLERDE ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN ORGANİZASYONU

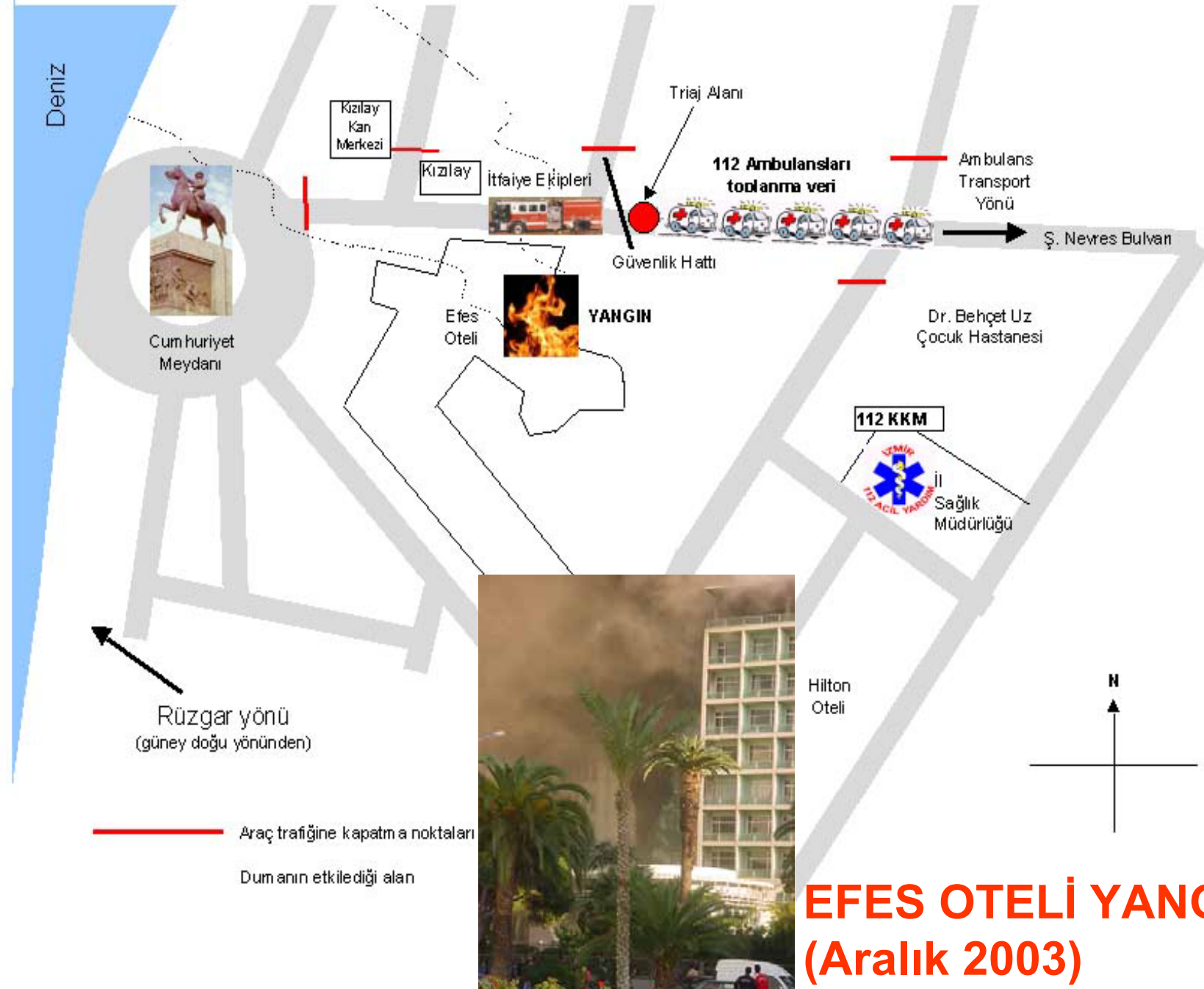

İZMİR DEPREM TATBİKATI-2002

EFES OTELİ YANGINI OLAY YERİ KROKİSİ

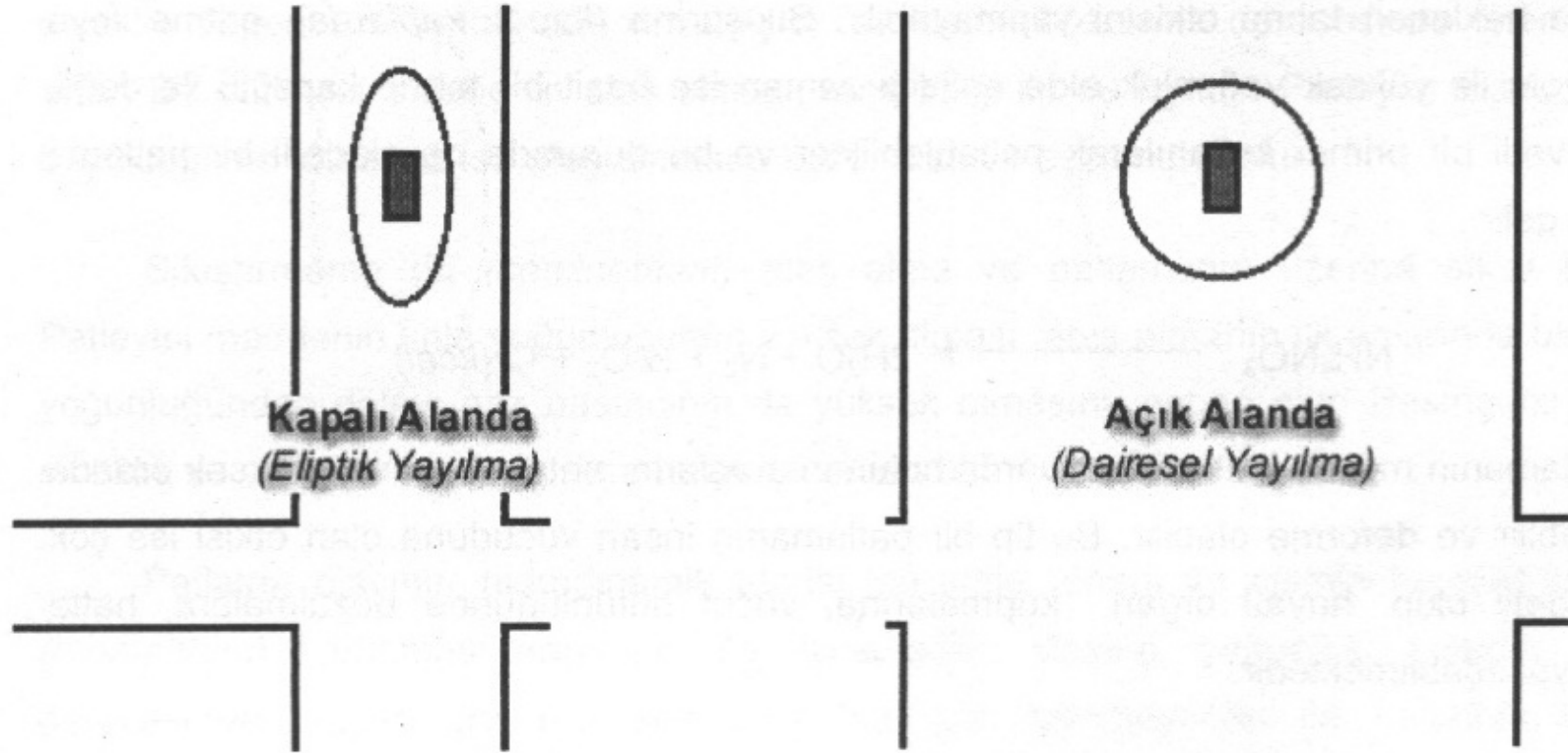

İSTANBUL 15, 20 KASIM 2003

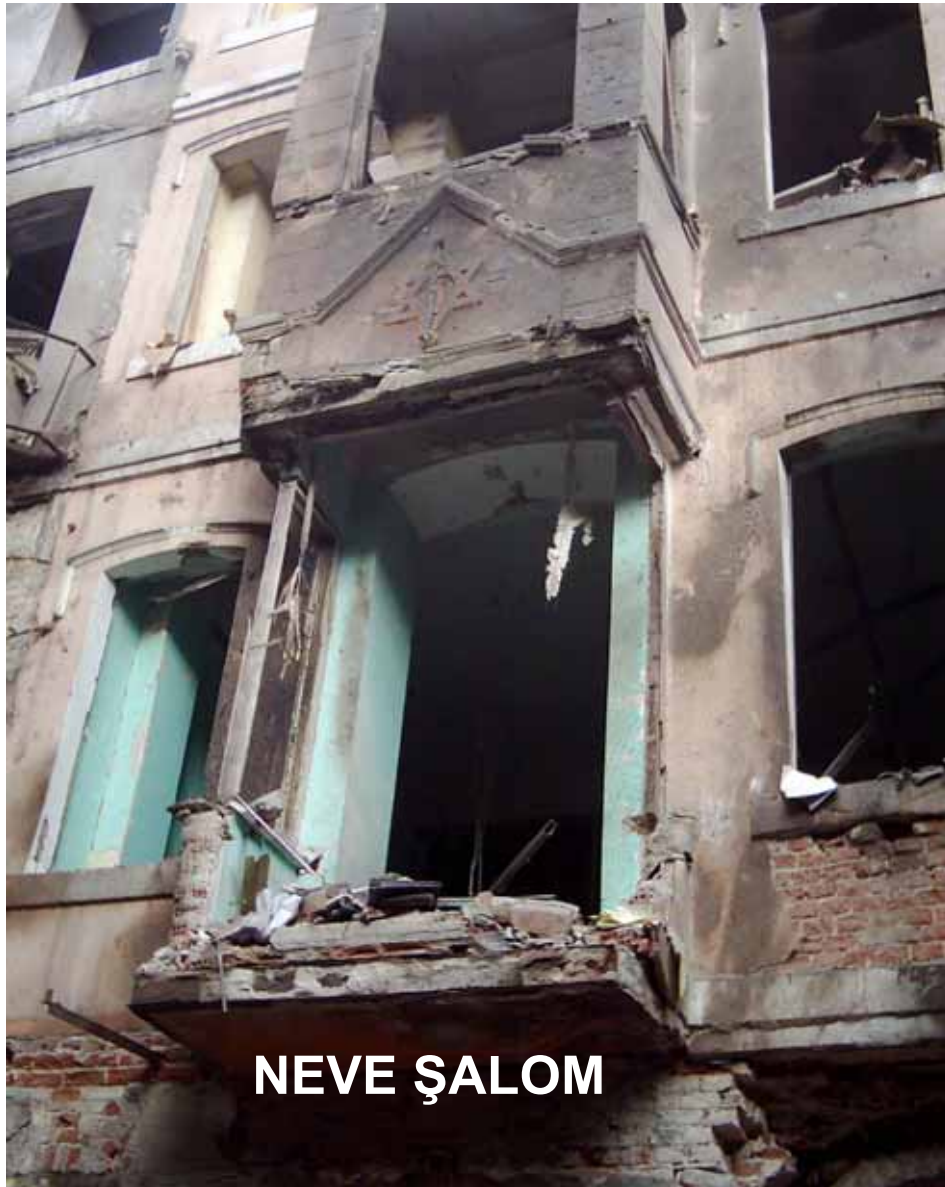
- 15 Kasım; 25 ölü, 303 yaralı
- 20 Kasım; 31 ölü, 485 yaralı

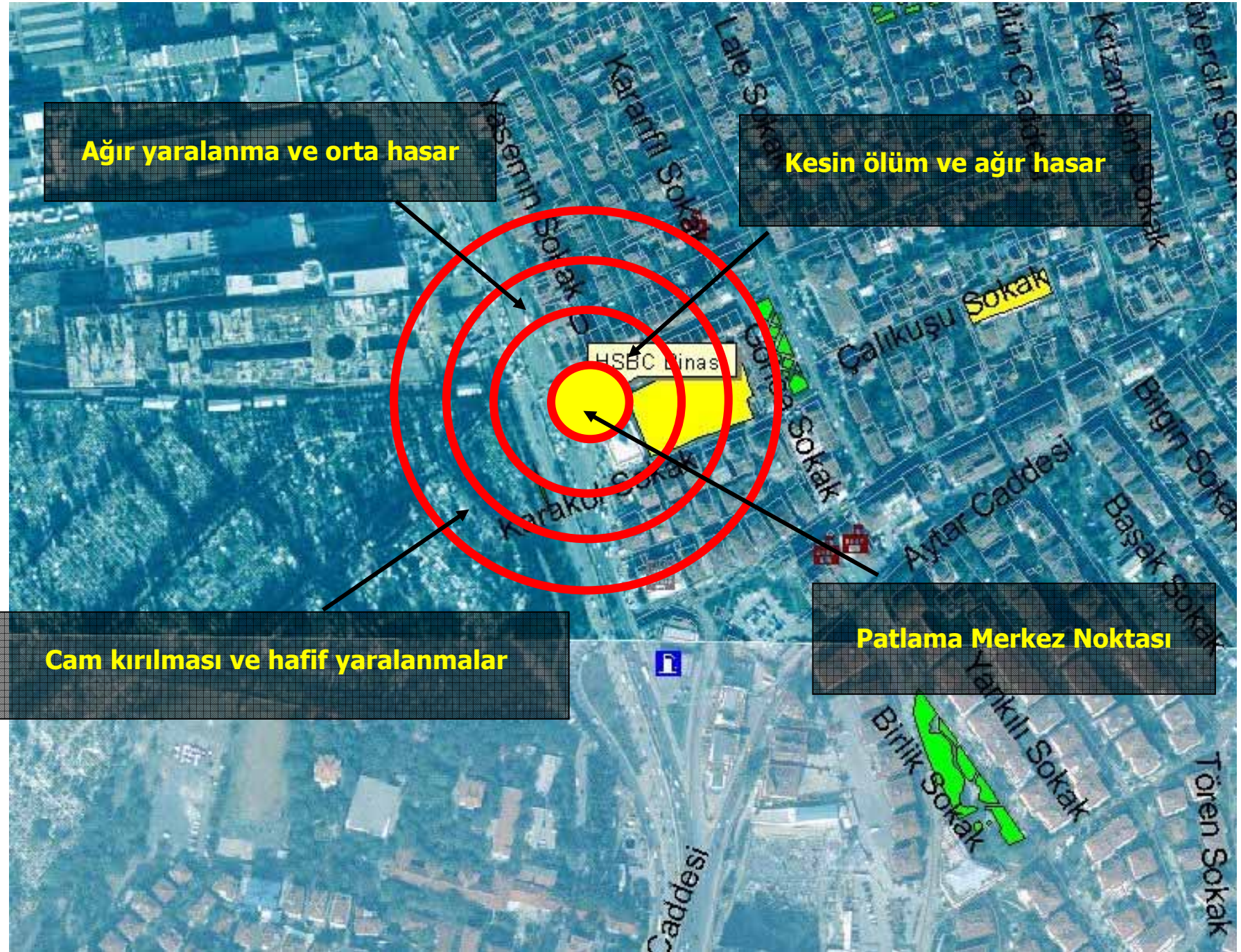

ETKİ ÇEMBERİ

Şekil 3.4.- Patlamanın Etki Geometrileri a) Kapalı Alanda, b) Açık Alanda

İngiltere Konsolosluk Binası

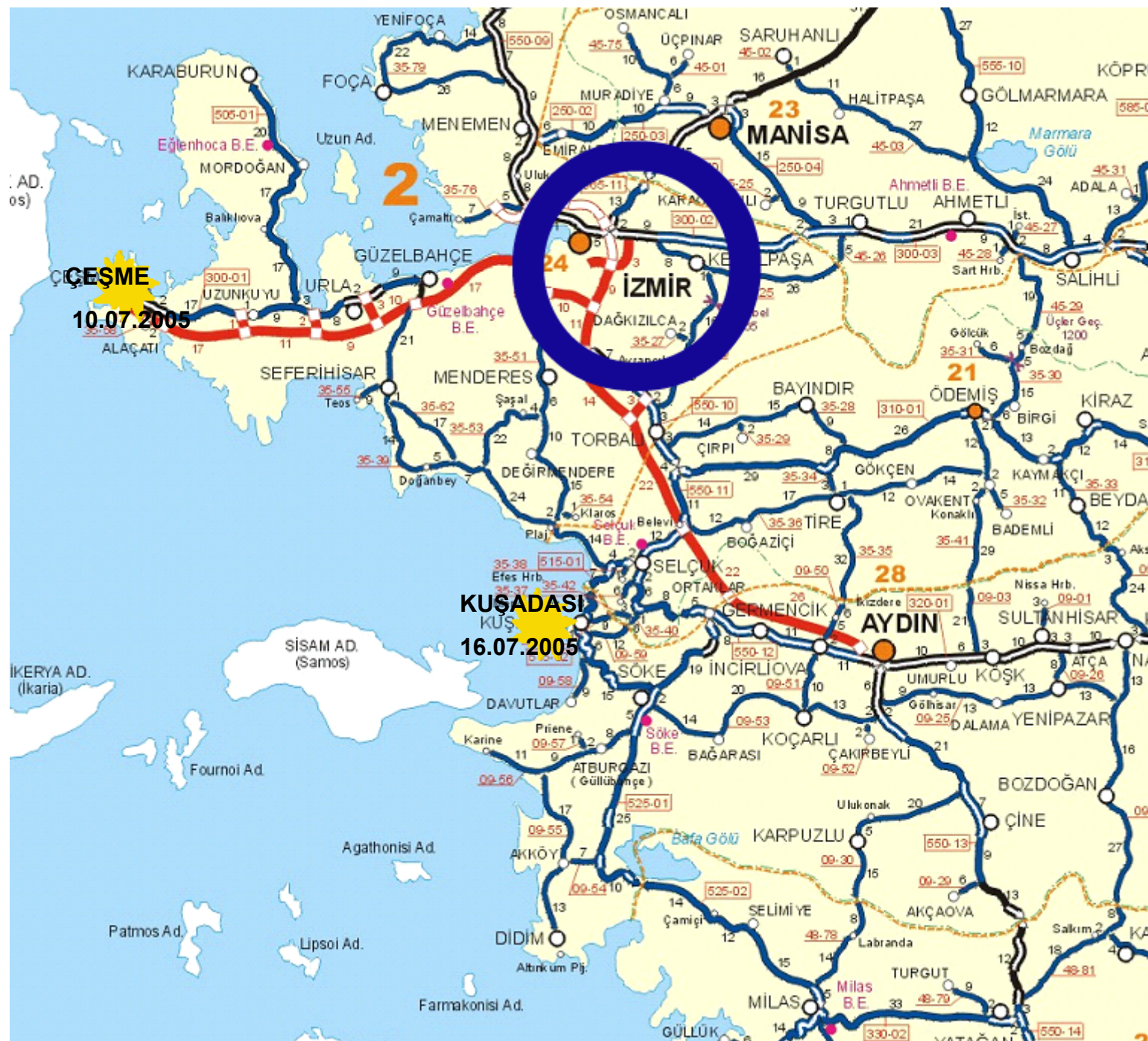
20.11.2003

ALIAĞA GEMİ SÖKÜM TESİSİ KİMYASAL MADDE KAZASI 10.04.2004

- Klor gazından etkilenme
- 26 hasta etkilenmiş
- Olay Yeri Yöneticisi
- Triaaj yapıldı
- 8 ambulans görevli
- Sivil Savunma NBC ekibi

ÇEŞME 10.07.2005

- Parça tesirli bomba
- 21 yaralı(18 Türk, 3 Yabancı)
- Triaaj uygulandı
- 5 ambulans görev aldı
- 11 yaralı İzmir'e sevk edildi
- 10 yaralı Çeşme D.H.de gözlem altına alındı
- Ölüm gerçekleşmedi

KUŞADASI 16.07.2005

- Terorist saldırı
- Ulaşım aracına bomba
- Basınç etkili zarar
- 4 ölü 12 yaralı
- Kara ve hava transportu

DÜNYA EGE MAVİSİNDE BULUŞUYOR.
**UNIVERSIADE
2005 İZMİR**

Universiade ODD Planı

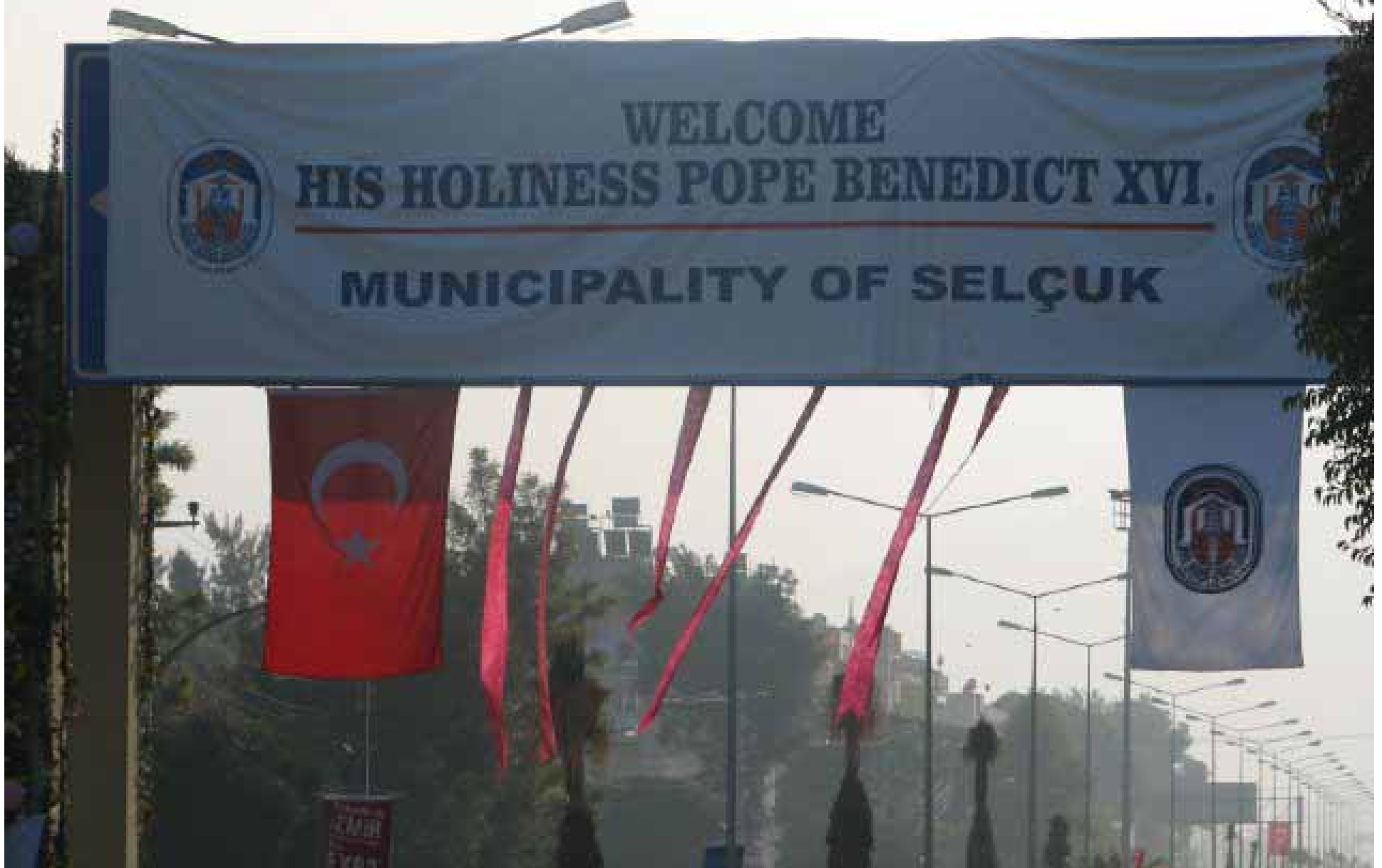
Riskler

- Trafik kazaları
- Yangın
- Terörist saldırılar
- Deniz kazaları
- Zehirlenmeler
- Aşırı sıcaklar (35-40 C)
- Müsabaka tesislerinde çökme
- Panik
- Açılış Kapanış Törenleri

PAPA' NIN İZMİR SELÇUK İLÇESİNİ ZİYARETİ

29.11.2006

29 / KASIM / 2006 PAPA 'NIN ZİYARETİ (OPERASYONEL ORGANİZASYON)

29 / KASIM / 2006

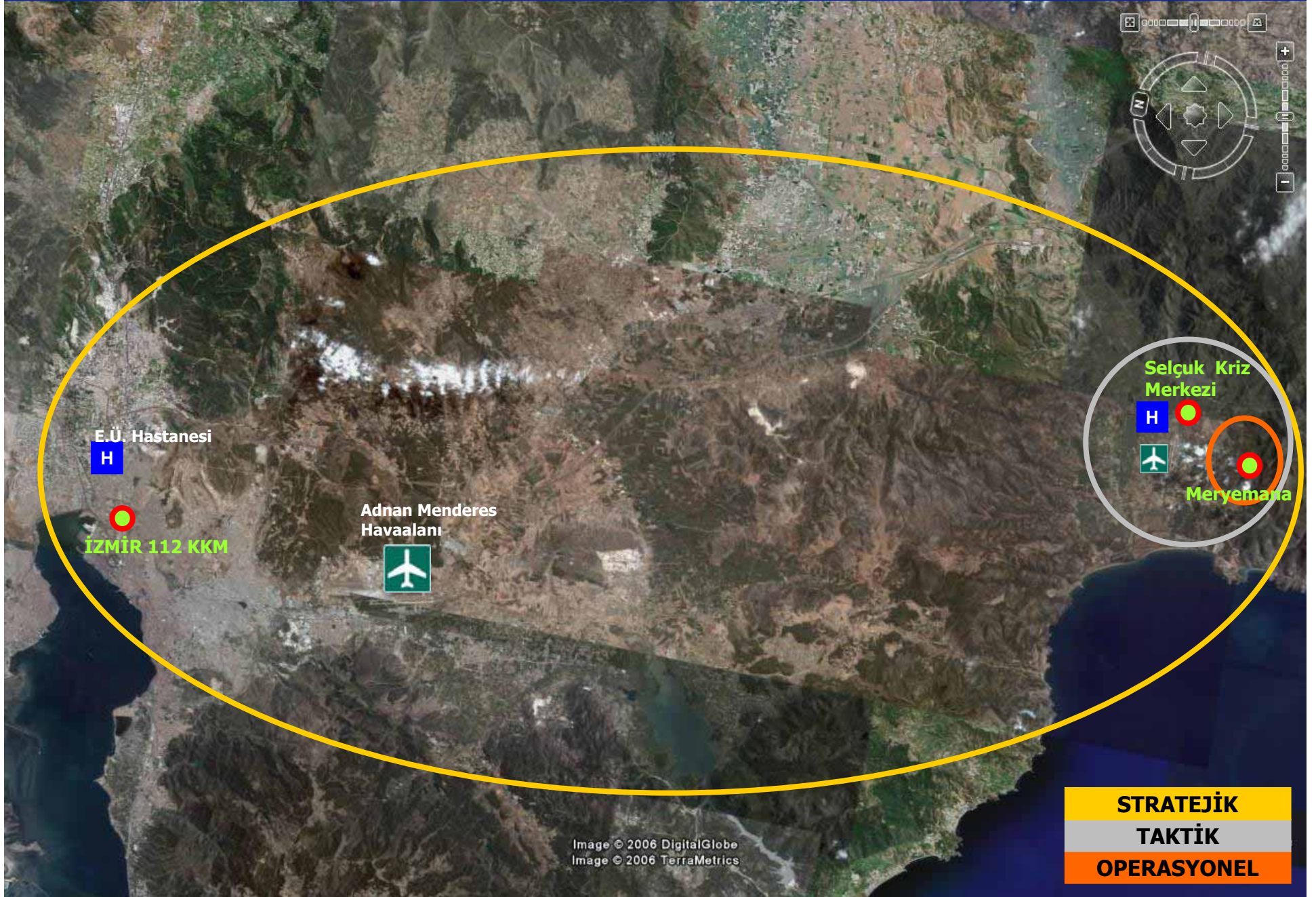
PAPA 'NIN ZİYARETİ (TAKTİKSEL ORGANİZASYON)

TAKTİK
OPERASYONEL

29 / KASIM / 2006

PAPA 'NIN ZİYARETİ (STRATEJİK ORGANİZASYON)

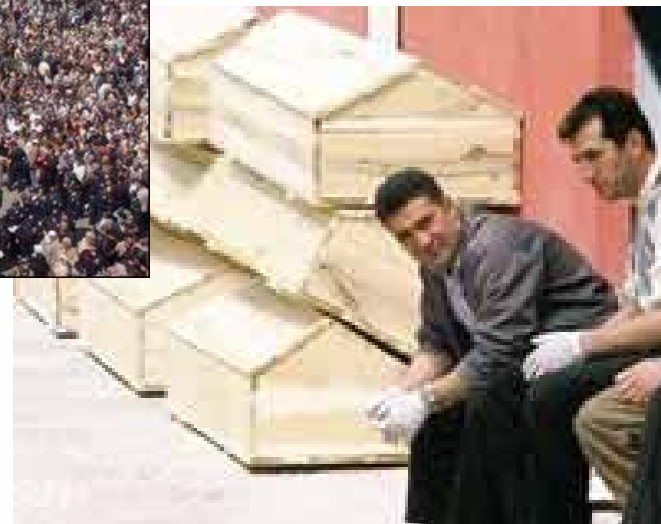

STRATEJİK

TAKTİK

OPERASYONEL

33 ölü
31 yaralı

Hastane Afet Planları

Seyyar (Mobil) Hastane

MOBİL SAĞLIK ÜNİTELERİ

Kitlesel Yaralanma Durumunda

- Acil servisin ve hastanenin tıbbi kapasite ve yetenek artışı
- Olayın duyulduğu andan itibaren tüm personel göreve çağrılmalı(telefon zinciri)
- Tiaj alanı oluşturulup, sorumlular, triaj alanları ve kartları, sedyeler ve tıbbi malzemeler hazır tutulmalı
- Yaralıların hastane içindeki dağılımı planlanmalı
- Gerekiyorsa taburcu ve tahliye işlemlerine başlanmalı
- Hasta, yaralı ve ölülerin kimlik ve kayıt bilgileri
- 112 merkezle ambulans ve yatak koordinasyonu
- Acil Servisin güvenliği
- Gerektiğinde afet bölgesi ve olay yerine personel ve malzeme yardımı
- Gönüllerden kontrollü yardım alma

KOORDİNASYON VE DANIŞMA

- Valilik Kriz Merkezi
- 112 Acil Servis
- 155 Polis Merkezi
- 156 Jandarma
- 110 İtfaiye
- Belediyeler
- Askeri Birimler
- Sivil Savunma Arama ve Kurtarma
- Meteoroloji
- Zehir Danışma
- STK'lar
- Diğer...

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER

- Basının erken, periyodik ve doğru bilgilendirilmesi
- Yaralıların kimlik ve sağlık durumu bilgilerinin toplanması
- Yaralı yakınlarının bilgilendirmesi için telefon numaraları
- Yaralıların ailelerine ulaşma ve bilgilendirme
- Yabancılar için konsolosluklar ile iletişim
- Gerekirse psikologlardan yardım
- Basın bülteni ve düzeltme

SONUÇ

- Geçmiş deneyimler, uluslararası bilgi ve teknoloji kullanımı, ülkemizde acil sağlık hizmetleri alanında önemli gelişmeler sağlanmasına yol açmıştır.
- Sağlık alanındaki başarı kurumlararası işbirliği ve koordinasyonla doğrudan ilgilidir.
- Sağlık personelinin eğitimleri yanında halkın bilinçlendirilmesi ve eğitimi ölüm ve yaralanmaları en aza indirecektir.
- Eğitimlerin sürekliliği ve tatbikatlarla müdahale kapasitesinin hazır tutulması son derece önemlidir.

Katkı ve önerileriniz için teşekkürler...

www.izmir112.org

www.aahd.org.tr